

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 18 Ἀπριλίου 1920

ΑΡΙΘ. 680

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. Π. ΤΙΓΚΟΠΟΥΛΟΣ: Βλάσης Γαβριηλίδης.
ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΡΥΣΗΚΗΘΗΣ: Ὁ βόγγος σου. — Ἐπιτάφιο.
ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ: Σοφία.
ΜΙΧ. ΘΕΡΒΑΛΤΗΣ — Κ. ΚΑΡΦΟΛΙΟΣ: Ὁ Δὸν Κιχάτης (συνέχεια).
Ο "ΝΟΥΜΑΣ": Φαινόμενα καὶ πράγματα.

Γ. ΕΡΜΑΝΟΥΜΟΣ: Ἐπιστημονικὴ ἔκτασις Πολιτικῶν Μελετῶν.
Η. ΦΙΑΝΗΤΗΣ: Γενής.
Γ. Σ. ΔΟΥΡΑΣ: Thomson.
Σ. ΜΟΡΦΗΣ: Ἡ ἀγάπη μου.
Τ.: Μία προφητεία.
ΑΠΟ ΒΑΘΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΘΜΑΔΑ: Ἐνὴ φιλολογία. — Χωρὶς γραμματισμὸν.

ΒΛΑΣΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

Ὅταν τὸν Αὐγουστο τοῦ 1878 ὁ Βλάσης Γαβριηλίδης, κνηρημένος ἀπὸ τὴν Τουρκικὴ Κυβέρνηση, ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν Πόλη καὶ ἤρθε δὴ στὴν Ἀθήνα καὶ ἔβγαλε μαζί με τὸν Κλεάνθη Τριαντάφυλλο, ὁμοτύχου του, φυγάδα καὶ αὐτὸν, τὴν κυριολεκτικὰ ριζοσπαστικὴ ἐφημερίδα «Ραμπηγὰς», πὸν τὸ πρῶτο ἄρθρο της, τὸ προγραμματικὸν, «Διατὶ Ραμπηγὰς», γραμμένο με ἀσυνήθιστη γιὰ τότε ὀρυμνὴ καὶ ἐλευθεροστομία ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Γαβριηλίδην, τοὺς ἔστειλε καὶ τοὺς δυὸ στὴ φυλακὴν, ὅταν λοιπὸν ὁ Γραβριηλίδης ἄρχισε νὰ δημοσιογραφεῖ ἐδῶ, ὄχι μόνον ὁ Ἑλληνικὸς τύπος καὶ ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία, ἀλλὰ γε κώστατα ἡ Ἑλληνικὴ ζωὴ εἶχε ἄλλην ὄψην, πολὺ ἀλλιῶτικη ἀπὸ τὴ σημερινή. Ὅλα καὶ ὅλοι ἀκολουθήσανε τυφλὰ ἓνα δρόμον καθορισμένον, μὰ ρουτίνα, ὅλοι καὶ ὅλα κινιόντουσαν καὶ ζοῦσαν σ' ἓνα χῶρον στενόχωρον, μαντρωμένον καὶ ἀνάσαιναι δύσκολα καὶ ἀσφυκτιοῦσαν.

Ὁ κακοχωνεμένος καὶ παραμορφωμένος, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς, Βυρωνισμὸς, πὸν στὴν ποίησιν τὸν ἀντιπροσώπευε ὁ Παράσχος, εἶτα νε σκορπισμένος ὀλοῦθε. Μ' αὐτὸν ἐζοῦσαν τότε, μ' αὐτὸν πολιτευόντουσαν, μ' αὐτὸν ἀγαποῦσαν καὶ μ' αὐτὸν μαραινόντουσαν οἱ νέοι καὶ οἱ μεσόκοποι τῆς ἐποχῆς.

Καὶ τοὺς ἄρρεσε αὐτὴ ἡ τάχα ζωὴ ἡ χιλιόμονχλιασμένη, καὶ δὲ λαχταροῦσαν ἄλλη, γιὰτὶ ἄλλη δὲν ἔβρανε, οὔτε τὸ φανταζόντουσαν κἄν πὸς ὑπάρχει ἄλλη.

Καὶ ἤρθε ὁ Γαβριηλίδης ὀρητικὸς, βίαιος, γεμάτος ζωὴ καὶ γιάτα, με δύναμη, με ὄνειρα καὶ με ἰδανικὰ ἐπὸς δημιουργοῦ, καὶ σήκωσε

τὸ κορτερό του τὸ πελέκι καὶ ἀρχίνησε νὰ χτυπάει δεξὰ ζερβά, νὰ ρίχνει μάντριες, νὰ σωριάζει καταγὶς τοίχους ἐτοιμόρροπους, νὰ ξεριζώνει πρόληψες, νὰ πατάει τενεκεδένιες ἀξίες, νὰ ἰσχύει εἰδῶλα καινούρια, καὶ νὰ φέρει τὴν Ἑλληνικὴ σκέψη καὶ τὴν Ἑλληνικὴ ζωὴ ἀπὸ τὰ κατώγια τὰ ἀνήλιαγα στὸν ἀνοιχτὸν ἀέρα, στὸν ἥλιον, στὸ φῶς.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὸς μερικὲς φορὲς μαζί με τὰ σάπια, πᾶνον στὴν ὀρμὴν του, χτυποῦσε καὶ τὰ γερά, μὰ ὑπάρχανε καὶ ὑπάρχοννε τόσο λίγα γερά στὸν τόπον μας πὸν δύσκολον, δυσκολώτατον, νὰ κάνει κανεὶς τὴν ἐπιλογὴν,

Αὐτὸς εἶναι ὁ ρόλος του. Ρόλος, εἶπαμε, ἐνὸς δημιουργοῦ.

Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ αὐτὸς, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ σύντροφός του Κλεάνθη Τριαντάφυλλος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀποσπᾶσθηκε ὕστερ' ἀπὸ δυὸ χρόνια, καὶ ἔβγαλε τὸ «Μὴ χάνεσαι» πὸν κατόπι ξετυλίχτηκε στὴν «-Ἀκρόπολη», αὐτοὶ οἱ δυὸ τους εἶναι οἱ πρωτεργάτες τῆς φιλολογικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐπανάστασης πὸν σιγὰ σιγὰ καὶ ἀδύρουβα μὰ σταθερὰ προχωρώντας ἔγινε στὸν τόπον μας.

Ὁ Κλεάνθη ἀπόμεινε με τὸ «Ραμπηγὰ», ποιητῆς, δημοκράτης, ὀνειροκόλος καὶ λίγο πολὺ οὐτοπιστής. Ὁ Γαβριηλίδης ὀμως με τὸ «Μὴ χάνεσαι» καὶ ὕστερα με τὴν «Ἀκρόπολη» ἀπλώθηκε περισσότερο, ἔδωσε γενικότητα στὸν ἀγῶνα του.

Φιλοδόξησε νὰ γίνῃ ἀναμορφωτῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ τύπου, νὰν τοῦ δώσει εὐρωπαϊκότητα, ἀμερικανισμὸν—καὶ τὰ κατάφερε, Φιλοδό-